

METODICKÝ LIST

PIESEŇ LEMKOV

PREMIÉRA: 3.11.2025

RÉŽIA: KATARÍNA ŽELINSKÁ

HRAJÚ: DANIELA LIBEZŇUK, MARTIN ORAVEC, DÁRIA KOČAN-PETRIČKOVÁ, JAROSLAVA SISÁKOVÁ,
VLADKA ŠTEFÁNIKOVÁ

NÁMETY NA ROZHOVOR PO PREDSTAVENÍ

V AKÝCH SITUÁCIÁCH STE POČULI V PREDSTAVENÍ ZAZNIEŤ PIESEŇ?

KEĎ DEDINČANIA ŽENÚ SKORO RÁNO DOBYTOK NA PAŠU. HLAS SA NESIE Z DOLINY DO DOLINY, ABY SA LEPŠIE POČULI.

KEĎ SA DETI CHCÚ SPOLOČNE ZAHRAŤ. MALÉ DIEVČATKÁ SI PRI ČESANÍ VLASOV SPIEVAJÚ, SPRÍJEMŇUJÚ SI TAK SPOLOČNE TRÁVENÝ ČAS.

KEĎ SA DIEVČATÁ PREDBIEHAJÚ, KTORÁ JE NAJKRAJŠIA. PREHÁŇAJÚ A VYMÝŠĽAJÚ SI. A KEĎ K TOMU VŠETKÉMU EŠTE ZBADAJÚ MLÁDENCA, KAŽDÁ SA NAŇHO SNAŽÍ ZAPÔSOBIŤ.

KEĎ DIEVČINA ŽARTUJE A DOBERÁ SI MLÁDENCA, ABY NAVONOK ZAKRYLA, ŽE SA JEJ VEĽMI PÁČI.

KEĎ MLADÝ MUŽ MUSÍ NARUKOVAŤ DO VOJNY A TUŠÍ, ŽE SA MOŽNO BLÍŽI PREDČASNÝ KONIEC JEHO ŽIVOTA.

KEĎ ĽUDOVÝ ROZPRÁVAČ CHCE ZAPÔSOBIŤ NA DIVÁKOV A ROZVESELIŤ ICH.

KEĎ SA ŽENA ČÍTAJÚC LIST Z AMERIKY DOZVEDÁ, ŽE JEJ MANŽEL TRAGICKY ZAHYNUL V ĎALEKEJ ZEMI A ONA MU NEMÔŽE ANI VYSTROJIŤ POHREB.

KEĎ NASTANE ČAS ROZLÚČKY.

ČO MYSLÍTE, PATRÍ UŽ TENT PRÍBEH VÝLUČNE MINULOSTI LEBO SÚ NIEKTORÉ SITUÁCIE Z NEHO BLÍZKE AJ NÁM?

VYPOČULI STE SI NIEKOĽKO LEMKOVSKÝCH PIESNÍ. O ČOM BOLI?

O RADOSTI, LÁSKE, PRÍRODE, DOMÁCICH ZVIERATÁCH, STRACHU, SMÚTKU, ŽIALI, ZVEDAVOSTI, VESELOSTI, TAJOMSTVE, ŽARTOVNOSTI, DUCHAPRÍTOMNOSTI, VIERE, REŠPEKTE, LÁSKAVOSTI.

AKO PREJAVUJETE VY PODOBNÉ POCITY? A V KTORÝCH SITUÁCIÁCH SA OBJAVUJÚ? KEDY PREŽÍVATE RADOSŤ A POCIŤUJETE LÁSKU? AKO VNÍMATE PRÍRODU A DOMÁCE ZVIERATÁ? MÁVATE STRACH, POCIŤUJETE SMÚTOK ČI ŽIAL? STE ZVEDAVÍ A VESELÍ? MÁTE SVOJE TAJOMSTVÁ? RADI ŽARTUJETE? SNAŽÍTE SA BYŤ DUCHAPLNÍ? POCIŤUJETE VIERU A REŠPEKT? DOKÁŽETE BYŤ LÁSKAVÍ?

ČRIEPKY Z HISTÓRIE

DIEVČATÁ, KTORÉ SA V ROKU 1910 EŠTE LEN CHYSTALI NASTÚPIŤ DO ŠKOLY, ČAKALA VÝUKA ČÍTANIA A PÍSANIA V MAĎARSKOM JAZYKU. SLOVENSKO BOLO TOTIŽTO V TOM ČASE SÚČASŤOU RAKÚSKO-UHORSKEJ MONARCHIE A VYUČOVANIE V RODNOM JAZYKU NEBOLO DOVOLENÉ.

VOJAK, KTORÝ MUSEL NARUKOVAŤ, SA V 1. SVETOVEJ VOJNE STAL PRÍSLUŠNÍKOM RAKÚSKO-UHORSKEJ ARMÁDY.

POSTAVA **ANCJI** V PRÍBEHU JE INŠPIROVANÁ SKUTOČNOU OSOBOU. BOLA ŇOU ANNA JABUROVÁ (1898 – 1984) – ĽUDOVÁ SPEVÁČKA RUSÍNSKEHO PÔVODU, KTORÁ SA NARODILA A TAKMER CELÝ ŽIVOT PREŽILA V STAKČÍNE, MALEJ OBCI NA VÝCHODE SLOVENSKA, BLÍZKO PRI UKRAJINSKEJ HRANICI. AKO JEDNA Z PRVÝCH PREDSTAVILA RUSÍNSKU ĽUDOVÚ PIESEŇ V PRAHE, NA ETNOGRAFICKOM VEČIERKU, KDE BOLI PRÍTOMNÍ VŠETCI AKTÍVNI SLÁVISTI. BOLO TO V MEDZIVOJNOVOM OBDOBÍ, V ČASE, KEĎ BOLO SLOVENSKO SÚČASŤOU PRVEJ ČESKOSLOVENSKEJ REPUBLIKY.

AMERICKÝ CISÁR – JE LEGENDA, KTORÁ ZAČALA KOLOVAŤ MEDZI OBYVATEĽMI VÝCHODNÉHO SLOVENSKA NA SKLONKU 19. STOROČIA. VIAŽE SA NA OBROVSKÚ VYSTAHOVALECKÚ VLNU DO AMERIKY. ĽUDIA VTEDY UVERILI RÔZNYM ŠPEKULANTOM, PREVÁDZAČOM A AGENTOM, KTORÍ ICH PRESVEDČILI O TOM, ŽE ICH V AMERIKE ČAKÁ LEPŠÍ ŽIVOT V ROZPRÁVKOVEJ KRAJINE, KTORÚ VEDIE ZÁZRAČNÝ VLÁDCA. KNIHA S TÝMTO NÁZVOM VYŠLA VO VYDAVATEĽSTVE ABSYNT. JEJ AUTOROM JE MARTIN POLLACK. IDE O LITERATÚRU FAKTU, AUTOR POPISUJE NÁSTROJE A FUNGOVANIE OBCHODU, V KTOROM OBYČAJNÝ ČLOVEK HRÁ IBA ÚLOHU OKLAMANÉHO A OKRADNUTÉHO. HISTÓRIA EXODU ĽUDÍ Z VÝCHODU DO AMERIKY SA V HISTÓRII OBJAVUJE OPAKOVANE A JE AKTUÁLNA I DNES.

BYLINKÁRKA **BABKA MAKARYCHA** JE TAK ISTO INŠPIROVANÁ SKUTOČNOU OSOBOU. JE TO MÁRIA MAKAROVÁ (1900 – 1993), ĽUDOVÁ SPEVÁČKA RUSÍNSKEHO PÔVODU, KTORÁ SA NARODILA V MALEJ DEDINKE WYSOVA NA JUHU POĽSKA, NEĎALEKO HRANICE SO SLOVENSKOM. BOLA JEDNOU Z OBETÍ **AKCIE VISLA**, POČAS KTOREJ BOLA NÁSILNE VYSTAHOVANÁ AJ S POSTIHNUTOU DCÉROU NA SEVER POĽSKA, PRIČOM RODIČIA A SÚRODENCI BOLI VYSTAHOVANÍ NA UKRAJINU, KTORÁ BOLA VTEDY SÚČASŤOU ZSSR. VEĽMI TÚŽILA VRÁTIŤ SA DOMOV. PODARILO SA JEJ TO PO 11 ROKOCH.

ZAUJÍMA VÁS HISTÓRIA? SKÚSTE SI VYHLADAŤ NA INTERNETE ĎALŠIE INFORMÁCIE O SPOMÍNANÝCH UDALOSTIACH ALEBO JAVOCH A ROZŠÍRTE SI SVOJE VEDOMOSTNÉ OBZORY.

INSCENÁCIA S NÁZVOM PIESEŇ LEMKOV PRIBLIŽUJE ČRIEPKY Z HISTÓRIE JEDNÉHO Z ETNÍK, ŽIJÚCICH AJ NA VÝCHODE SLOVENSKA. ODKIAĽ POCHÁDZALI VAŠI STARÍ A PRASTARÍ RODIČIA? PUSŤTE SA DO SKÚMANIA HISTÓRIE VAŠEJ RODINY. VYBERTE SA NA MIESTA, KDE ŽILI A PÔSOBILI VAŠI PREDKOVIA. DOZVIETE SA ZAISTE MNOHO ZAUJÍMAVÝCH INFORMÁCIÍ, KTORÉ VÁM PREZRADIA VEĽA AJ O VÁS SAMOTNÝCH. PRETOŽE PRENIKANIE KU KOREŇOM NÁŠHO RODU JE PRE KAŽDÉHO ČLOVEKA VEĽMI DÔLEŽITÉ.

DIVADLO VIOLA, TKÁČSKA 6507/2, PREŠOV

REALIZOVANÉ S FINANČNOU PODPOROU FONDU NA PODPORU KULTÚRY NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN.

